

MĀSAK LIETUVA

NR. 58

MŪSU KAINOS

atatinka mūsų

PAGAMINTU

BATU tikrai

vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Lituana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:

AVENIDA ZELINA, 706 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI

SPECIALUS PATARNAVIMAS

PRIEINAMOS KAINOS

ALM. BARÃO DO RIO BRANCO, 786 S. PAULO

D E M E S I O

Nekurie "M. L." skaitytojai ir bendradarbiai, siūsdami korespondenciją "M. L." Redakcijai ar Administracijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžute 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, kad atei tyje prašome žymėti tik pašto dėžutės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribose paštas adresatams nepristatomas.

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERS LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.

Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1950 (III m.)

São Paulo (Brasil) Kovo 18 d. (Março)

Nr. 6 (58)

AUKOS LIETUVOS IŠLAISVINIMO DARBUI

HENRIKAS VALAVIČIUS

Didelė mūsų tautos dalis gyvena šiuo metu įvairiuose laisvuose pasaulio kraštuose ir, nors ir svetur, nejaučia svetimųjų priespaudos bei persekiojimų, kuriuos kenčia mūsų pavergtoji tėvynė. Labai suprantama, kad mūsų tautos žmonės nevieno iš mūsų artimiausi giminės ir pažįstamieji, kraujo aukomis klodami Lietuvos laisvės kelią, dažnai savo mintis kreipia į mus ir klausia, ar mes kovojame taipgi kartu su pavergtąja tėvyne dėl mūsų krašto laisvės atgavimo, kiek tik mūsų pajėgos ir gyvenimo sąlygos leidžia. Visi mes savo širdyse labai aiškiai jaučiame, kiek šitieji lūkesčiai ir į mus dedamos viltys yra teisingos. Nes labai gerai žinome, kokios šiandien yra didelės kiekvieno laisvo lietuvių pareigos įsijungti į bendrą kovą dėl mūsų tautos gyvybės išlaikymo. Mes taipgi labai gerai suprantame, kokia šventa teise mūsų tautos laisvės kovotojai, kraują gyne krašto laisvę, dažno iš mūsų paklaus, ką mes esame padarę, kai «geležinės uždangos» bus sugriautos ir mūsų akys nukryps iš įvairiausių emigracijos kraštų į vėl laisvės šviesa nušviestus mūsų gimtuosius laukus, miškus ir sodybas.

Laisvosios pasaulio tautos remia šiandieną mūsų laisvės kovą jau ne vien tik tuščiais pažadais, bet realiomis priemonėmis, kurių tikslas pasipriešinti prieš laisvės priespaudos ir tiranijos užmačias, kurios grėstų bet kuriai pasaulio tautai. Mes neabejojame laisvės kovos laimėjimu; mūsų tauta kovodama dėl savo likimo nėra palikta viena savo pačios likimui.

Mūsų pastangos ir darbas juo labiau turi

būti įtemptas, kai mūsų viltys yra stiprinamos ta parama ir žinojimu, kad nesame vieni. O šiandieną dar iš mūsų niekas nereikalauja kraujo aukų; mūsų kova yra vedama taikingomis priemonėmis.

Mes galime dargi ir su pasididžiavimu pasidžiaugti, kad vyriausioji mūsų veikimo vadovybė stipriai yra laikoma Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto rankose, kuri viso pasaulio lietuviai pripažįsta kaip aukščiausiąją mūsų tautos valios reiškęją ir kuriam šias teises faktiškai pripažįsta kitų valstybių vyriausybės. Mūsų visų šventa pareiga remti šio komiteto darbą, kurio nariai atstovaudami visas mūsų tautos politines pažiūras, pasiaukoję dirba mūsų tautos išlaisvinimo darbą. Tam darbui remti yra reikalingos lėšos. Tas lėšas sudėti aukų pavidale yra visų pasaulio lietuvių didžioji pareiga. Kiekvienas iš mūsų turi jausti šią pareigą ir neparagintas arba ir neaplankytas namuose privalo nepamiršti, ką jis yra skolingas Lietuvos išlaisvinimo darbui. Mūsų sudėtos aukos tikrai bus atlygintos, kai didysis tikslas bus pasiektas, ir kiekvieno sudėtas centas bus įvertintas tūkstanterio-pai. Vasario 16-tosios dienos proga VLIKas kreipėsi į viso pasaulio lietuvius prašydamas aukų Tautos Fondui. Kas dar nėra paaukojęs, tenepamiršta atiduoti savo dalį. Aukų bus reikalinga ir ir ateityje. Būkime duosnūs ir gerai įsisąmoninkime, kokiems tikslams šios aukos yra renkamos. Teneatsiras tarp mūsų nė vieno, kuris vėliau turėtų su gėda prisipažinti, buvęs kurčias, kai buvo šaukiamas!

«DRAUGAS» SKELBIA DAILIOSIOS LITERATŪROS KONKURSA

1. Dienraštis «Draugas» skelbia novelės ar vaizdelio konkursą.

Paskutinė data konkursui skirtiems rašiniams įteikti — 1950 m. birželio 1 d.

2. Skiriamos dvi premijos: pirmoji premija — 75 doleriai, antroji — 50 dolerių.

Premijas skiria žinomas mūsų kultūrininkas, kūrybinio darbo rėmėjas J. J. Bačiūnas.

3. Premijuotiems kūriniams nustatyti teisėjais yra pakviesti: J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, Benediktas Babrauskas, Juzė Daužvardienė, Stasys Pieža ir Juozas Prunskis.

4. Tema paliekama pasirinkti pačiam rašytojui. Pageidaujama, kad veikalas būtų parašytas mašinėle ir neilgesnis kaip kelių ar keliolikos puslapių.

5. Konkurse dalyvaujantieji rašytojai savo kūrinius siunčia šiuo adresu: Literatūros konkurso komisijai, «Draugas», 2334 S. Oaldehy Ave., Chicago 8, III.

6. Siųsdamas savo kūrinių konkurso komisijai, rašytojas tuo pačiu sutinka, kad jo kūrinyje, premiją laimėjęs ar nelaimėjęs, gali būti išspausdintas «Drauge».

7. Sprendimo bešališkumui patikrinti, autoriai turi pasirašyti slapyvarde, o atskirame uždarame voke pažymėti savo tikrąją pavardę ir adresą.

Dėl sveikatos sukliudytas emigruoti rašytojas Juozas Kruminas rašo romaną. Pirmoji jo dalis vadinsis «Šeštasis Medis», antroji — «Sidabrinis Lietus». Pirmoji dalis apima trumpą laiką prieš bolševikmetį ir bolševikmetį Lietuvoje, antroji — vokiečių okupaciją. Romanas realistinis.

«Ventos» leidykla baigia spaudinti antrąją, papildytą laidą Dr. A. Maceinos studijos «Didysis Inkvizitorius». Neseniai Dr. Maceina atidavė spaudai savo veikalą apie Jobą. Dr. Maceinos veikalų išleidimą finansuoja kun. P. Juras. «Didysis Inkvizitorius» išverstas į vokiečių kalbą. Žinomoji Herderio leidykla, susipažinusi su veikalu, parašė autoriui laišką, džiaugdamosi, kad jo studija gražiai papildys kitas studijas apie Dostojevskio «Didįjį Inkvizitorių», išleistas įvairiomis kalbomis.

LEGENDARINIS ITALIJOS LIETUVIS

Lietuviams gal nedaug tepasako Broniaus Krištanavičiaus vardas. Tai lietuvis jėzuitas, kilęs iš Pagirių, mokslus ėjęs Lietuvoje, Olandijoje, Vokietijoje, Italijoje. Karo metu popiežius jį paskyrė Pontificia Assistenza vadovu (Vatikano labda-

ros dr-ja). Jam buvo patikėta Anzio sritis vidurinėje Italijoje. Ten jis suorganizavo tokį katalikų labdaros tinklą, kokio niekam kitur suorganizuoti nepavyko. Anzio srities vargšai, vaikai ir jaunimas padre Bronislao labai gerai pažįsta. Jam pasirodžius kurioj prieglaudoj, italų džiaugsmas nežino ribų. Tėvas Krištanavičius yra sociologijos daktaras. Grigorianumo universitetas jam siūlė gilintis sociologijoje ir vėliau imtis profesūros, bet tėvas Krištanavičius pasirinko praktinę sritį.

Vasario mėn. 16 d. Brooklyn, N. Y., pasirodė naujas lietuvių savaitinis laikraštis «Lietuvių Kelias». Pirmasis numeris turi 12 puslapių, mažesnio formato, negu dauguma mūsų laikraščių. Redakcinę kolegiją sudaro: H. Blazas, L. Dovydenas, J. Petrėnas. Leidėjų vardu pasirašo Dr. M. Devenis. Pavardės verčia manyti, kad tai bus kairiųjų liberalų (liaudininkų) laikraštis.

Müncheno lietuvių tremtinių parapijos kapelionas ir buv. politinių kalinių sąjungos įgaliotinis Vokietijoje dek. Paransevičius susirgo džiova ir išvyko į sanatoriją. Dachau KZ jis išbuvo 3 su puse metus ir gydytojų komisija jį pripažino netekusį 75% sveikatos. Nežiūrint į tai jis lig šiol dirbo pastoracijos darbu. Dabartinis jo adresas (13b) Spielberg bei Nannhofen. Krankenhaus.

Dr. M. Gimbutienė, Lietuvoje ir Vokietijoje išėjus archeologijos mokslus ir savo mokslo darbais gražiai užsirekomendavusi, gavo Harvard universiteto pasiūlymą parašyti mokslo veikalą apie Baltijos tautų žilą senovę (proistoriją).

Lietuvių Dailės Institutas įsikuria So. Boston, Mass. Institutas buvo įsteigtas 1947 metais Vokietijoje. Daugumai jo narių persikėlus į JAV, perkeltas ir instituto centras.

Dr. J. Adomavičius, buvęs Kauno vidaus klinikų vyr. asistentas ir Vokietijoje Heidelbron DP sanatorijos vicedirektorius, įsikūrė South Band, Ind., ir dirba ligoninėje.

Bostone, nuo sausio mėn. 23 d. Simonas Sužiedelis pakviestas «Darbininko» redaktoriaus pareigoms.

S. Sužiedelis yra baigęs istorijos ir pedagogikos mokslus Kauno universitete ir gilines savo studijas Rygoje. Nuo 1927 m. dirbo įvairiose gimnazijose (Rygoje, Kedainiuose, Hanau) ir Kauno universitete. Yra rašęs įvairius laikraščius beletristikos, publicistikos straipsnius bei eilėraščius ir dirbęs laikraščių redakcijose. Prieš metus atvyko Amerikon.

VLIKo delegacija p.p. Brazaitis ir Sidzikauskas, vasario 8/9 lankėsi Bonnoje ir užmezgė ryšius su vokiečių vyriausybės ir parlamento žmonėmis.

Lietuvos atstovas Paryžiuje Dr. S. A. Bačkis VT pavestas, lankėsi Belgijoje ir Luxemburge lietuvių padėčiai patirti ir vizituoti vyriausybes.

Lietuvos atstovai įteikė savo reziduojamų kraštų vyriausybėms protesto notas dėl sovietų vykdomų Lietuvoje rinkimų į aukščiausiąją tarybą.

Lietuvoje dauguma bažnyčių uždaryta: Kauno jėzuitų bažnyčioj sukrauti deportuotųjų baldai, Vytauto - grūdų sandėlis. Studentės ir gimnazistės, nuplėšusios skelbimą, kad Marijonų bažnytelė uždaryta, buvo nubaustos 6 metus į Rusiją. Veikiančios bažnyčios atidaromos tik rytais keliom valandom. Įeinant reikia bilieto kaip į kiną. Kainuoja 7 rubliai.

Iš įvairių kraštų pranešama apie organizavimąsi į Pasaulio Lietuvių Beudruomenę. Sunkiau eina JV, bet ir ten buv. tremtinių iniciatyva pradedamos organizuoti PLB apylinkės.

«Mažųjų Europiečių Klubas» - tokiu vardu veikia Paryžiuje «Alliance Federaliste des Femmes pour la Paix» vaikų sekcija. Klubo nariai prancūziškai turi kas mėnuo susitikti su kitų tautų Paryžiaus vaikais, susipažinti su savo kraštu, jo papročiais, taip pat su kitais kraštais ir jų žmonėmis. Klubą globoja atstovės Prancūzijos, Vokietijos, Britanijos, Austrijos, Danijos, Olandijos, Graikijos, Italijos, Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos, Turkijos, Jugoslavijos. Lietuvai atstovauja p. Bačkienė.

Juozas Bachunas, savininkas žinomų vasarviečių ruošias išleisti brošiūrą apie B. K. Balutį, Lietuvos atstovą Londone, jo 70 m. amžiaus sukakties proga.

Bostono lietuvių šachmatininkų komandos žaidėjai Tautvaiša ir Merkis atsistojo iš pavieniu žaidėjų Metropolitan lygoje į pirmą vietą su 6 taškais (iš 8), toliau seka A. Keturakis - 5 tšk. ir W. Watts (Harvardo univ.) - 4 tšk.

Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjungos Pirmosios nutarimu, jos p-kas vyr. skautininkas K. Palčiauskas, tampa lietuvių skautų visoje JAV teritorijoje vyriausia galva.

Paskutiniame Chicagos miesto ir apylinkės lietuvių skautų tunto vadijos posėdyje ligšiol buvęs tuntininko pavaduotojas skt. Gaurėnas išrink-

tas šio tunto tuntininku.

D. Jurjonas, buvęs stambus Kauno prekybininkas, įsteigė spaustuvę «Liliputas», 2625 West 40th. Place, Chicago 82, Ill. D. Jurjonas yra prieš metus atvykęs iš tremties ir įsijungęs į Chicagos lietuvių draugijas.

«Čurlionies» ansamblis iš Clevelando pakviestas į Pittsburghą išpildyti koncerto programą balandžio 30 d. šv. Vincento parapijos sveitainėje.

Pittsburgho lietuviai vasario 16-tos minėjime aukų Lietuvos laisvės reikalams sudėjo 800 dolerių.

Dr. Kazimieras Pautienis, išlaikęs Ohio valstybinius gydytojo kvotimus, pastoviai įsikūrė Cleveland.

Šv. Pranciškaus vienuolyno rėmėjos Pittsburge jau pradėjo ruoštis prie metinės «bunco party», kuri įvyks balandžio 16 d. lietuvių piliečių klubo salėje.

Kun. Ip. Račys, šiomis dienomis atvykęs iš tremties, apsistojo pas savo mokslo draugą kun. J. Baltrūną, New Yorke.

New Yorke ALT komiteto suruoštame vasario 16-tos minėjime aukų Lietuvos laisvės reikalams surinkta 1.726 dol. Minėjime lietuvius sveikino latvių ir estų atstovai.

Vytautas Jucevičius, vienas iš pirmųjų į Pittsburghą atvykusių tremtinių, padirbęs plieno fabrike šiomis dienomis atpirko Gabaliausko krautuvę ir pradėjo vesti prekybą.

Baltimorėje kasmet katalikiškų mokyklų 7/8 skyrių mokiniams skelbiamos varžybos nupiešti plakata knygos savaitei. Plakatas turi būti originalus, t. y. paties piešėjo sugalvotas ir atliktas. Varžybose dalyvavo daugiau kaip 50 mokyklų.

Vasario 26 d. įvyko varžybų rezultatų paskelbimas. Dr. L. J. McCormick, vyriausias katalikiškų mokyklų inspektorius, pranešė, kad varžybas laimėjo Nijolė Jonuškaitė, atvykusi iš šio krašto tremtinė lietuvaitė.

Jos nupieštas paveikslas, vaizduojas prez. Linkolno veidą su tinkamu knygos savaitei įrašu, pripažintas geriausiu. Už tą paveikslą Jonuškaitėi paskirta vienintelė premija - 5 dol.

Laimėtoja yra Br. Jonušo dukrelė.

PUSIAUKELEŠ ŽMOGUS

Dr. J. GRINIUS

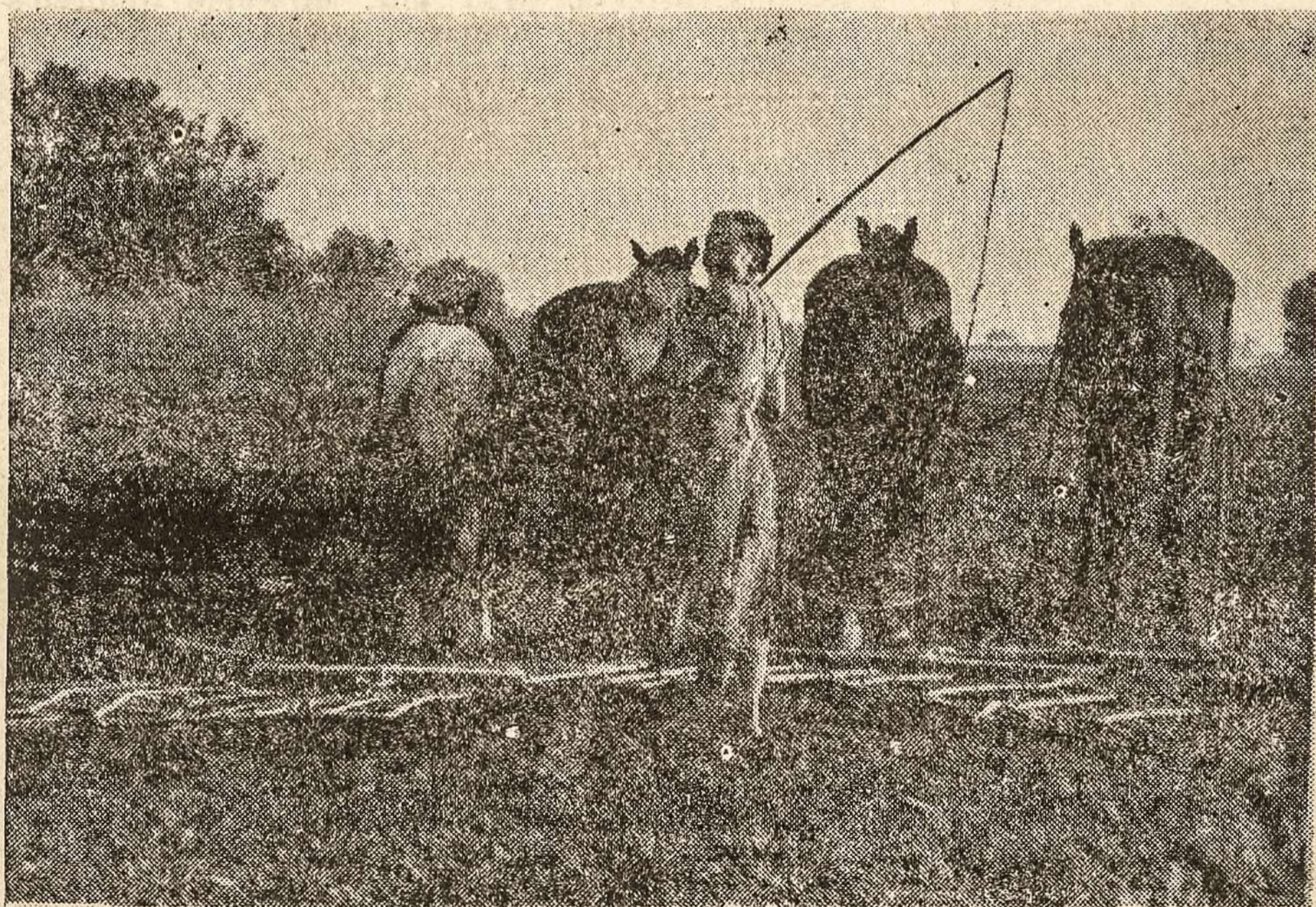
Neretas Vakarų žmogus, komunizmo garbintojas, kai jį arčiau pažįsta praktikoje, nuo jo nusigręžia. Tokių atsivertėlių nestinga ir žymių rašytojų tarpe: italas Ignatio Silone, D. Britanijos pilietis Vengrijos žydai Artūras Koestleris, prancūzai André Gide, André Malraux, David Rousset. Tai vis žmonės, buvę komunistai ar jiems palankūs, kurių atsivertimo garsas yra apšėjęs visą pasaulį. Į jų tarpą įeina ir anglas George Orwell (tikra jo pavardė Eric Blaire), kuris, sulaukęs tik 47 metų amžiaus, 1950 m. sausio mėnesį mirė.

G. Orwel buvo komunistas. Po kietų metų Londone ir Paryžiuje, kur jis buvo žinomas rašytojas, G. Orwel įstojo į tarptautinę brigadą ir Ispanijos pilietiniame kare kovojo komunistų pusėje. Buvo sužeistas, grįžo Londonan ir išigijo įvairių prekių parduotuvę. Ispanijos įvykiai ir tarptautinės brigados išpūpžiai, matyt, jau buvo jį stipriai paveikę, nes jis ėmė komunistų šalintis. Tačiau galutinai ryšių su komunistais jis iš karto nenutraukė. Kurį laiką dar dalyvavo nuo Maskvos atskilusiame ano meto «titininkų» grupėje, vadinamoj POUM. Tik po antrojo pasaulinio karo jis galutinai nuo komunizmo nusigręžė ir ėmė rašyti romanus, nukreiptus prieš raudonąją totalistinę diktatūrą. Žymiausiu tų jo romanų laikomas «1984». Jame vaizduojamas pasaulis, kuriame paskutinis dar laisvai galvojęs žmogus turi mirti.

Tiek Orwell'o, tiek kitų aukščiau paminėtų rašytojų nusigręžime nuo komunizmo yra būdingas vienas dalykas — jų sustojimas pusiaukelėje.

Komunizmo praktika ir iš dalies teorija juos gąsdina. Komunizmą jie kartais labai aštriai kritikuoja ir neigia. Tačiau vietoje komunizmo jie nepateikia jokios pozityvios išeities. Krikščionybė, kuri viena yra komunistinės filosofijos ir dorovės priešginybė, jiems lieka svetima. Iki krikščionybės jie neuveina, atrodo, dėl to, kad, atmesdami komunizmą, jie vistiek daugiau ar mažiau pasilieka prie materialistinės pasaulėžiūros principų, visai nepastebėdami, kad komunizmas ir yra ne kas kita, kaip logiškai išplėtotas ir praktiškai vykdomas materialistinė pasaulėžiūra.

Liberalai džiaugiasi, kad G. Orwel, išsivadavęs iš komunizmo, apsaugojo savo laisvę, nepritapdamas prie aiškios pozityvinės pasaulėžiūros. Be abejo, laisvė yra brangus dalykas. Tačiau mąstymo laisvė nėra absoliutinė vertybė, nes žmogui dera žinoti, kam jis tą laisvę turi panaudoti ir ko siekti. Absoliučiai laisvas nėra Dievas. Tuo tarpu žmogus, norėdamas būti absoliučiai laisvas, tampa greičiau chaotiškas žmogus. Todėl tokie pusiaukelės žmonės kaip Orwel ir kiti komunizmu nusivylę rašytojai nėra ir negali būti žmonijos vadais, nors liberalai ir nori juos tokius padaryti. Neužtenka tik sukritikuoti komunizmo praktiką, kad ir kaip toji kritika būtų taikli ir išpūdinga. Neužtenka bolševizmą neigti, reikia vietoj paneigto bolševizmo duoti pozityvi doktrina. Tuo tarpu G. Orwel ir kiti minėti atsivertėliai nieko pozityvaus neduoda. Jie todėl yra panašūs anam irkluotojui, kuris nuo vieno ežero kranto keikdamas atsiplėšia, bet kur plaukti atsiplėšęs — nežino ir kitiems pasakyti negali.

Pavasaris Lietuvoje.

Prof. J. Brazaitis Aktualiaisiais Klausimais

ELTOS bendradarbis kreipėsi į Vykdomosios Tarybos Užsienių Reikalų Tarnybos Valdytoją prof. J. Brazaitį, ar jis nesutiktų paimti pasaulio lietuvių apie dabartinę tarptautinę Lietuvos padėtį ir kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo eigą bei artimuosius uždavinius.

1. Kokiom prielaidom yra pagrįsta kova dėl Lietuvos išlaisvinimo ir kaip reikia vertinti tarptautinę šio meto padėtis.

Lietuvos išlaisvinimas remiasi dviem pagrindinėm prielaidom:

1. Rytų ir Vakarų interesų priešingumais ir iš to einančiu konfliktu.

2. Lietuviškųjų jėgų budrumu, pasirengimu ir veikliu įsijungimu į Vakarų akciją.

Rytų — Vakarų santykių barometras nerdingai šokinėja. Po mėginimų susiprasti Vakarai nedviprasmiškai ėmė rikiuoti savo jėgas, pirmoje eilėje ūkiškai stiprinami ir kariškai ginkluodami Vakarų Europą. Nevisi Europos punktai duodasi stiprinami. Pietų Europa, kuri turėjo būti europinės galybės atrama, nepateisina dėtų vilčių. Jos vietoje europinio pasipriešinimo centru paversti Vokietiją trukdo dar neišgyventas nepasitikėjimas, kurį dar labiau sustiprino pačių vokiečių provokaciniai ultra nacionalistiniai balsai. Jugoslavija, Turkija, Ispanija yra realios pajėgos, kurias norima įtraukti į pasipriešinimo ratą, bet kurioms dėl vienu ar kitu priežasčių dar nedrįstama rodyti galutinio pasitikėjimo. Tuo budu Europos atskiros jėgos savo smulkumu, savo vidaus suglebimu, savo lokalinio pobūdžio problemom, nustelbenčiom visus bendruosius interesus, nėra pasirengusios didžiajai misijai — pasipriešinti bolševikiniam Rytų imperalizmui. Tikimasi tas visas palašas jėgas apjungti, ir tą jungtinę Europą paversti pasipriešinimo atrama. Tėka laukti, iki tas lėtai einančio apjungimo vyksmas duos vaisių. Laukimas — ne santykių tarp Rytų ir Vakarų išsilyginimo, bet Europos apjungimo, sustiprėjimo ir pasirengimo — yra būdingasis ženklas Vakarams.

2. Jei Vakarai tebėra laukimo ženkle, tai kokiam ženkle yra Rytai?

Rytai?... Rytai tuo tarpu skubiai plečia savo ekspansiją ten, kur sutinka mažiausiai pasipriešinimo Vakar Kinija, šiandien Indokinija, rytų gal Burma, Indija... O gal ten sustos ir pradės judėti Europos šiaurė ar rytpiečiai. Rytų rankose iniciatyva. Jų rankose veikimo kryptis ir tempas.

Tokiame Rytų — Vakarų santykių fone nustoją prasmės lig šiol tų dviejų galybių užimtos pozicijos Pabaltijo reikalui. Nustoją prasmės sovietinės pastangos tarptautiniame santykiavime legalizuoti sovietines Baltijos respublikas. Metę šias pastangas, sovietai intensyviai stengiasi Baltijos valstybes faktiškai likviduoti, gyventojus paskubintai deportuojant, teritoriją apgyvendinant nelietuviais, administracinę santvarką pritaikant rusiškam šablonui, gyvenimo lygį numušant iki sovietinio. Jei sovietai Lietuvoje išardino ežias tarp vieno ūkininko žemės ir kito, kad

padarytų kolchozą, tai šiandien jie lygiai stengiasi išardinti sienas ir tarp Sovietų Sąjungos ir Baltijos valstybių, darydami, kaip caro laikais, edinuju — nedielimuju. Totalinis jungimas į Rytus.

3. O Vakarų laikymasis Baltijos valstybių atžvilgiu pagerėjęs, pablogėjęs ar nepakitęs?

Vakarai nustojo saugoję taip rūpestingai anksčiau laikytą tylą Pabaltijo reikalui. Baltijos kraštai Vakarų lūpose jau virsta kaltinimu Sovietų Sąjungai. Genocido reikalui padaryti žygiai paskutinėje JTO sesijoje rado didesnio atgarsio nei anksčiau. Jungtinėms Valstybėms ratifikuojant genocido konvenciją lietuviai virto vienu iš svarbių oficialiai apklaustų liudininkų dėl sovietų vykdomo genocido.

Baltijos kraštus Vakarai jau linkę laikyti vakarietinės šeimos nariais. Lietuviai, latviai, estai priimti pilnateisiais Europinio Sąjūdžio nariais. Mūsų partijos jau įeina į tarptautinius savos krypties grupių sambūrius. Socialdemokratų dalyvauja BISE (rytų ir centro Europos socialistų susivienijime) ir tarptautiniame socialistų sąjudyje Europos Unijai remti. Mūsų liberalai dalyvauja liberalų internacionale (Union Libérale Mondiale). Krikščionys demokratai priimti į NEI (Nouvelles Equipes Internationales). Lietuviai žurnalistai dalyvavo laisvųjų žurnalistų kongrese Londone (1949). Lietuvių atstovai pilnateisiais nariais dalyvavo tarptautiniame katalikų žurnalistų suvažiavime Italijoje (1950). Į Lietuvą pradėdama žiūrėti kaip į tokį Vakarų šeimos narį, kuris gali pasirodyti ne tik stebėtoju užčiaupta burna, bet ir su pozityviais įnašais tarptautiniame gyvenime bei jo problemų sprendime. Iš visa to eitų išvada, kad Baltijos valstybės Vakaruose yra susilaukusios daugiau dėmesio ir pripažinimo.

4. Ar šis Baltijos kraštų ir konkrečiai Lietuvos integravimasis į Vakarus lig šiol ėjo be kliūčių ir sunkumų?

Lietuvos, lygiai ir kitų Baltijos kraštų įsijungimo į Vakarus procesas neina savaime. Niekas atvirų durų mums nelaiko. Reikia išsikovoti. Reikėjo kietai pakovoti, iki įeita į europinį kultūros kongresą (1949), o per jį į Europinį Sąjūdį. Ir katalikų žurnalistų kongresas nenoromis atidarė mūsų duris. Darant pastangų įeiti į NEI teko pasakyti: arba mes pilnateisiai, arba mums visai nereikia... Liudininkais į Jungtinių Valstybių senato komisiją genocido konvencijos ratifikavimo reikalams pasisekė prisiimti tik didelėmis ALTO atstovų pastangomis. Pastangos, nuolatinės pastangos.

5. Ar, ir kokio poveikio Lietuvos laisvinimo darbui turi intensyviai vykdomas tremtinių perkėlimas iš Europos į užjūrius?

Mūsų pastangų intensyvumui negalėjo neatsiliepti masinė emigracija. Dėl emigracijos

sumažėjo (bent laikinai) darbui būtinos lėšos ir darbui reikalingi žmonės. Vistiek per tą laiką nebuvo praleistas nei vienas momentas, kur mūsų byla galėjo būti pajudinta. Tam reikėjo sutelkti visas likusias jėgas ir lėšas.

6. Kokie Lietuvos ir lietuvių tautos atžvilgiu pagrindiniai konkretūs artimiausio meto uždaviniai?

Palankėjanti tarptautinė dirva labiau įprasmina mūsų pastangas, bet sykiu ir labiau mus visus įpareigoja. Įpareigoja neatleisti jėgų pagrindinėm mūsų veiklos kryptim: aliarmuoti ir kovoti dėl kankinamo ir naikinamo krašto, eiti į Vakarų šeimą ir per ją veikti, keliant Lietuvos ir lietuvių vardą aktyviu pozityviu dalyvavimu Europos problemų sprendime, mūsų paverčiant europinėmis; organizuojant pasaulio lietuvių vieningą bendruomenę ir ją paverčiant nuolatiniu šaltiniu materialinių ir moralinių jėgų kovai dėl krašto, dėl tautos potencialo išlikimo, dėl lietuvių kultūros palaikymo ir ugdymo.

7. Kaip geriausiu būdu į šių uždavinių vykdymą gali įsijungti eilinis pasaulio lietuvis?

Kaip lig šiol, taip ir ateity Lietuvos Laisvinimo ir lietuvių tautos išlaisvinimo kovai vadovaujantiems organams būtų nepakečiama, jeigu toje kovoje vadovaujančiųjų organų neparemtų visi laisvojo pasaulio lietuviai. Didžiausią vaidmenį čia yra suvaidinę JV lietuviai. Paskutiniu metu jų eiles žymiai papildė naujieji Amerikos lietuviai, buvę tremtiniai. Visiems pasaulio lietuviams, o pirmiausia tiems, kurie tik neseniai iš Europos yra nukilę anapus vandenų, taikomas tas pats, kaip seniau prašymas:

1. Populiarinti ir vykdyti vadovaujančiųjų organų (Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Vykdamosios Tarybos, Amerikos Lietuvių Tarybos) sumanymus tarp lietuvių.

2. Populiarinti Lietuvos laisvinimo reikalą ir konkrečiais atvejais vadovaujančiųjų organų sugestijas tarp svetimųjų, jų spaudoje ir visuomenėje.

3. Įvesti Vokietijoje tarp tremtinių prigijusių nuolatinį apsidėjimą įnašais į Tautos Fondą Lietuvos laisvinimo reikalui.

Tik glaudus visų lietuvių bendradarbiavimas įgalina ištesėti mūsų veiklą iki Rytų — Vakarų santykiai ilginiui išsirutuliuos į Lietuvai išlaisvinti reikalingą fazę, — baigė Vykdamosios Tarybos Užsienių Reikalų Tarybos Valdytojas prof. Brazaitis.

Baltijos Kraštai Priimti į Europinį Sąjūdį

Eiti į visas tarptautines organizacijas, per jas reikšti mūsų tautos buvimą, jos priklausymą europinei šeimai, jos sugebėjimą dalyvauti europinių problemų sprendime, jos problemas pristatyti kaip europines — toks yra bendras nusistatymas.

Mintis įeiti į Europinį Sąjūdį pabaltiečiams pradėta vykdyti 1949 m. birželio mėn. stokholmiškių estų ir latvių. Neišsiaiškinimas, ar tiksliau eiti tautybių ar tautybių junginių vardu davė pagrindo iš Stockholmo 1949. 8. 4. pasiųsti Europinio Sąjūdžio vadovybei prašymą įstoti į Europinį Sąjūdį Baltų Tarybos (Baltic Council) vardu, sykiu pristatant Europinio Sąjūdžio tautinių grupių estų ir latvių vadovybes. Savo ruožtu VLIKas parkyrė delegaciją dalyvauti Europinio Sąjūdžio Tarybos posėdžiuose Strasboure ir aiškintis įstojimo galimybes. Delegacijoje buvo Lietuvos atstovas Paryžiuje Dr. S. A. Bačkis ir strasburgiškiai J. Krivickas ir B. Paramskas. Energingos veiklos dėka, delegacijai pavyko išsiaiškinti, kad tiksliausia prašytis į E. S. dį priimamiems atskiriems kraštams, o ne visiem trim Baltijos kraštams kaip vienetui. 1949. 8. 30. įvyko steigiamasis E. S. lietuvių tautinės tarybos susirinkimas ir išrinktas jos vykdomasis komitetas, kuris 1949. 8. 31. pasiuntė į Strasbourgą prašymą įstoti į Europinį Sąjūdį nariu su E. S. lietuvių tautinės tarybos bei jos vykdomojo komiteto narių sąrašu. Stockholmo estai ir latviai tokius narių sąrašus pasiuntė 1949. 10. 5. (Baltic Council) vardu.

Po eilės asmeninių pasiteiravimų ir paaiškinimų E. S. vadovybės žmonėm priėmimo klausimas vis dar nebuvo išspręstas nė artėjant europinei konferencijai, rengiamai E. S. Lausanno-

je 1949. 12. 3/12. Po dr. S. A. Bačio ir p. G. Garbačiausko pastangų konferencijos rengimo komitetas sutiko išleisti konferencijon iš pradžios visų trijų Baltijos kraštų vieną atstovą kviestinio svečio teise, paskiau po vieną kiekvieno krašto, pagaliau pačioj konferencijoj buvo priimti lietuvių du atstovai (pp. Brazaitis ir Sidzikauskas) ir latvių vienas (p. Skrebers). Estų niekas nedalyvavo.

1950. 1. 20/21. posėdžiavęs Londone E. S. vykdomasis komitetas nutarė Baltijos kraštus priimti į Europinį Sąjūdį. Jo gen. sekretorius p. Retingeris raštu pranešė lietuvių tautinės tarybos pirmininkui p. Sidzikauskui, kad Europinio Sąjūdžio lietuvių grupės tautinė taryba patvirtinama, kad Europinio Sąjūdžio Taryboje visi trys Baltijos kraštai gali turėti po vieną savo atstovą, o E. S. džio vykdomajame komitete vieną — visi trys kraštai drauge.

Kad vykdomajame komitete tuo tarpu visiems trims Baltijos kraštams teskirtas vienas atstovas, prie to galimas daiktas bus prisidėję ir minėti estų ir latvių raštai «Baltic Council» vardu.

Dabartiniu metu eina pasitarimai su estais ir latviais dėl Baltijos kraštų bendro atstovo E. S. vykdomajame komitete ir dėl techninių įstojimo darbų. Toliau prasidės nelengvi uždaviniai aktyviai ir pozityviai reikštis Europos problemų sprendime.

ŠVENTIÉ

IR

SPASTAI

P. KARIBUTAS

(Tąsa iš 57 Nr.)

Mes šiandien padarėme naudingą darbą. Vakar vakare gavau žinią, kad vokiečiai Spigliamberto apylinkėje atima iš gyventojų gyvulius ir 300 galvijų varosi Modenos link. Patariau majorui Donaldui tuos gyvulius iš vokiečių atimti. Majoras sutiko.

Atėmimo rekvizicija praėjo labai sklandžiai. Gyvulių varovai, seni vokiečių kareiviai nei nemėgino priešintis. Pasidavė be vieno šūvio. Vėliau turėjome su jais tik rupesčio: niekaip nenorėjo nuo mūsų skirtis.

— Eisime su jumis kartu, — pareiškė jų gefreiteris — darysime ką liepsite, nes jau mums gana šito karo. —

Susisiekiu per radiją su majoru Donaldu ir klausiu, kas man su tais vokiečiais daryti.

— Paimkite iš jų ginklus ir tegul jie sau eina kur nori, neturime kur jų padėti... — paaikino majoras. Taip ir padariau. Gyvulius liepiau valsčiaus viršaičiui išdalinti žmonėms. Už tą gerą valsčiaus viršaitis mūsų garbei suorganizavo »grande festą«.

Tos pat dienos vakarui mus pakvietė į vietos didiko duque de Sofroza rūmus vaišėms. Pakvietimas buvo priimtas visų vienbalsiai ir su pasitenkinimu.

Mudu su Pranu nuėjome paskiausia; mat, reikėjo išlaikyti vadų autoritetą. Visas Spigliamberto bažnytkaimis atrodė šventadieniškai. Visos senjoritos pasipuošusios lyg vestuvėms. Kiekviena jau spėjo išsirinkti «fidanzato» (sužadėtinį). Na, o mudu su Pranu perėjome gatvę pagal visas didžiausio iškilmingumo taisykles, negailėstingai varstomi juodakių gražuolių žvilgsniais.

Aš pirmas žengiau per slenkstį į tamsią rūmų priemenę. kažkas prieblandoje mane pasveikino, kažkas kalbėjosi, žmonių buvo kimšte prikimšta. Paskui kažkas mane paėmė už parankės ir vedė ilgu, tamsiu koridorium. Pajutau pudros ir parfumų švelnų kvapą ir moteriškos figūros formas. Atleiskite mano žmogiškoms silpnybėms. Pasijutau kaip koks Napoleonas laike triumfališko žygio. Jau įsivaizdavau, kaip man Pranas pavybės.

Bet staiga atsidaro durys į labai apšviestą salę ir aš atsistoju apakintas visoje savo garbėje! Pasirodo, aš gracingai ir šiltai apkabines per liemenį laikau kokių 70 metų senutę, gal būt, kokią archyvuotą princesę. O ji triumfojančiai mane veda į garbės vietą užu stalo, ir pati sėdasi šalia. Vietinės senjoritos nusilenkia šeiminkai su pagarba, o visi mano vyrai, ypač Pranas, šypsosi iš manęs iki ausų. Nei bėgt, nei rėkt — balon kritęs sausas nekelsi. Taip jau yra, kad

kur kariai yra padėties viešpačiai ten jų vadų sutikti išeina vietos civilinio gyvenimo garbingiausieji, ar tai kilme, arba dar ir amžium, kaip ir man čia teko.

Pranas plyšo iš džiaugsmo, o aš jam lietuviškai tarsteliu:

— Palauk, tu žalty, bus ir mano gatvėje atlaidai! —

Nėra to blogo, kas neišeitų į gerą! Taip ir buvo. Aš rūkiau šeiminkės atneštas, švelniausias, aukščiausios rūšies cigaretes, ir geriausia į stalą paduotą šimtametį vyną, o kiti mano vyrai ir Pranas, suko savo paprastą kaimo tabaką ir gėrė iš bendros statinės.

Tuo metu atvyko ir majoras Donaldas, kurį pasodinome po dešine šeiminkės ranka. Palikęs majorą globoti «princesę» aš pats nuvingiauvau į gretimą salę, kurioje vaišinosi eiliniai mirtininkai. Puota čia jau buvo pasiekusi didžiausią savo įkarštį.

Latvis Janis karštai aiškino savo «bendrabutelninkams»:

— Dega, ir vandenyje dega... Kad jūs turėtumėte didesnę supratimą apie fizikos dėsnius, jums irgi būtų suprantama... Fizikos mokslo nepažinimas — tai tikra Dievo rykštė proletariatui — tvirtino jis.

Ten milžinas juodkalnietis Danyla ramiai sau miega padėjęs savo garbanuotą galvą ant didžiulų, lyg kūjai, raudonų kumščių. Bulgaras Todoras pabraukė delnu per savo raudoną ir iškaitusį veidą, užvertė galvą, iškišo priekin juodą ilgą barzdą, ir aistringai užtraukė:

«Išgerk, drauguži, išgerk.

Jaunystė daip sapnas, neverk...»

— Ai, myliu! — suklykė slovakas Jan, apkabindamas italiukę.

— Myliu! — kaip aidas atsiliepė dusliai Zaporozės kazokas Hrycio — aš viską myliu!... — ir ištempė armonikos dumentus, gailiai pravirkdydamas balsus.

— Paduokš smarkiau! Spausk! — rėkė Todoras.

— Spausk! — patvirtino juodkalnietis Danyla atsibudęs ir pakeldamas galvą.

— Spausk, ot šitaip! — parodė rankomis slovakas Jan, spausdamas italiukę, jog toji net suspiegė. — Rikdyk šitaip! — dar paaikindamas.

— Pašok! — kažkas pasakė užkimusiu balsu.

— Negaliu, — aiškinosi tas.

— Hrycio, šok! — sugriaudė Danyla.

Tada Hrycio stryktelėjo pakėles armoniką virš galvos, pakratė ją akomponuodamas pats sau, pasileido pritūpdamas tarp stalų, mikliai išmesdamas kojas, ir uždainavo storu balsu:

«Kada jaunas buvau...»

— Cirko artistas, — stebisi visi ir pritaria armonikai į taktą delnais. Vyksta retai kur mato ma programa, tikra pasmerktųjų orgija. Rusas Vania rėkia:

— Pats Budionas šito nesugebės parodyti. Po velnių Budioną! Jis taip niekuomet nepašoks kozoko! —

Tik tuo pačiu momentu cirko artistas, Budiono konkurentas, Hrycio paslydo ir visu smarkumu išsitiesė ant grindų. Armonika negailėstingai cypdama nulėkė į tolimą kampą. Visi nutilo, o paskui vrapliupo žiauriu juoku. Hrycio nesikėlė iš po stalo. Jis jau nieko nebegirdėjo, pasiraivė, atsiduso, ir saldžiai užmigo.

Gale stalo, lyg kokiame soste, aukštoje

kėdėje sėdėjo sibirioakas Misinas. Jis kažin ką balsiai kalbėjo aplink susirinkusiems, ir net nepastebėjo, kaip prie jų priėjau.

— Sakau, vienuolika metų konclageriuose Sibire išbuvaui!...

— O latvių ir lietuvių ar ten neteko tau sukikti? — paklausė Janis.

— Kaip neteks. Aš juos ne tik mačiau, bet ir kalbėjausi, patvirtino Misinas. Čia ir aš prisidėjau prašyti, kad jis mums apie tai papasakotų.

— Liūdna istorija, žiauri teisybė. Kas ten patenka, atgal negrižta. Et, nei jūs suprasit, nei patikėt galėsite... — palingavo galvą Misinas. Dar norėjome jį prašyti, bet tuo metu įėjo sargybos viršininkas, akimis surado mane, priėjo ir sako:

— Tamstos ieško. Sargybos būstinėje laukia Jolanda. —

— Gerai, aš tuoj einu. — Duodu ženklą Pranui ir abu išeiname.

— Graži šita Jolanda, — kalba šalia eidamas Pranas — puiki mergina; kresna, dailaus liemens, aukštos krūtinės, taisiklingo veido, o kaip jai tinka juodi, gausūs plaukai!

— Tau bile sijonas, tai jau ir graži — erzinu aš.

Ta tai jau visai kas kita — paskutinė gėlė iš ašarų klonio...

— Po velnių! Pranai, girtas tu, ar guzikas ištrūko? - - -

Pranas daugiau su manimi nekalba, eina žingsnį atsilikęs ir niūniuoja:

«Ar aš nelaimingas, tėvelio sūnelis?»

Tuo tarpu kai mudu galvojome kuriam geriau seksis prie Jolandos prisimerinti, ji visai ne į «festą» atskubėjo. Jolanda per daugelį pavojų, ginkluota ir nakties metu mums atnešė iš Barba Negros raštišką pranešimą, kad vokiečiai ruošiasi gastroluoti į mūsų valdomas apylinkes. Matyt, koks nors išdavikas jiems pranešė apie mūsų vaišes, ir jie suprojektavo mus nusilinkminusius «sumedžioti». Reikalas labai rimtas. Tuoju nueinu pas majorą.

— Liepk tuojau pasiruošti kautynėms, ir tuoj ateik pas mane, — įsako majoras.

— Klausau! — ir nueinu į salę, kur geria kareiviai.

— Pasiruošti kautynėms! — surinku tvirtu balsu. Antrusyk kartoti nereikėjo. Žmonės dingsta, kaip burtininko pakerėti. Tik Hrycio iš po stalo nesijudina. Jis sau švelniai ir ritmiškai knarkia, kad net stiklai skamba ir šokinėja.

— Vokiečiai! — surinku aš priėjęs arčiau. Vandens kubilas nebūtų jo taip greitai prikėlęs. Jis pašoko ant kojų, kaip spyruoklė. Visai neatrodė, kad būtų kada ragavęs svaiginančio skystimėlio — lyg blaivininkų draugijos pirmininkas.

— Hrycio, eisi su manim — sakau jam, — pasiimk ten iš kampo savo armoniką.

Majoras Donaldas ir kiti karininkai laukia manęs.

— Trauktis negalime, — aiškina majoras, — turime paruošti vokiečiams spąstus. — Po pusvalandžio planas paruoštas, ir išdirbtos smulkmenos jam įvykdyti.

Barba Negra sueis su vokiečiais į sąlytį ir traukdamas į vilios juos į paruoštus žabangus. Aš su savo žmonėmis turiu saugoti perėjimą per upelį, kad jie neįsiveržtų į miestelį, ir neįsitvirtintų jame. Škotai įsitvirtins kairėje, o ame-

rikonai dešiniame sparne. Barba Negros pagrindinės jėgos lauks pasislėpusios, kol vokiečiai seks sąlyčio dalinį, ir vėliau užkirs kelią pasitraukti. Sekmingai vykstant šiai operacijai priešas atsidurtų «katile». Visi išeiname vykdyti savo užduoties.

Išdėstau būrį gynybos padėtin, o aš pats su Hrycium užimu parinktą stebėjimo punktą. Upelis ir visa apylinkė matyti kaip ant delno, iki anapus jo prasidedančių kalnų, iš kur turėtų pasirodyti priešas.

— Atydžiai žvalgyk anos upelio pusės kalnus, — sakau Hryciui paduodamas žiūronus. Atsigulame tarp miežių lysvių, kuriuos menkame žemės lopinėlyje pasėjo vargingas kalnietis. Miežiai auga kaip darželyje. Tik tiek jų ir tebėra. Varpos gražios ir prinokusios, prašosi nuimti. Lengvas vėjelio dvelkimas protarpiais švelniai šnibžda tarp išdžiūvusių šiaudų. Lygiai kaip Lietuvoje. Atsimenu, kaip kartą taip užsisvajojau begulėdamas ir mano ganomos žąsų sulindo į tėvo miežius... ir kaip jo rykštė pertraukė visas mano svajones. Visą naktį po to karščiačiau.

Tie miežiai ir čia, ir ten, mano tėvynėje, vis vienodai auga, ir vienodai gelsta. Tik aš pats taip pasikeičiau, ir nežinau nei kaip, nei kodėl slepiu čia savo, tarptautinio kareivio, gyvybę?...

Kai aš čia kovoju ne už savo tėvynę, turiu saugoti savo gyvybę, nes jos dar reikės kada grįšime ir kariausime vėl už savo mielos žemės laisvę. Turiu nemirti iki išmuš anoji laisvės žygio valanda. Ir ta mintis mane dar labiau priglaudžia prie Italijos žemės. Tuo metu sugauna žąsų, ir tartum, bičių spiečius pralekia virš mano galvos. Iš kitos upelio pusės atskrenda kulkosvaidžio kalenimas. Dar labiau prisiploju tarplysyje.

Pakreipiu akis, ir matau, jog Hrycio net nekrustelėjęs, kaip gulėjo taip ir guli, laikydamas žiūronus prie akių. Tuo tarpu vienas jo skruostas nusidažo kraujo spalva. Dar vienas ir dar vienas kulipkų spiečius praužia. Hryciaus jau nebėra. Mano pagalba jam jau nebereikalinga. Spausdamasis prie žemės prišliaužiu arčiau ir ištraukiu iš Hrycio stingstančių pirštų žiūronus.

Tuo metu sustenėjo mūsų 13 minosvaidžių. Janis čiupinėja priešą. Priešo kulkosvaidis išleido savo 18-tą ir paskutinę ugnies seriją. Jis išsidavė. Visas minosvaidžių būrys sutelkė sviedinius į tą vietą. Jo lizdas sunaikintas.

Pasinaudodamas tuo momentu šliaužiu iki šlaito pakriaušės, pasiritu lyg pėdas ir gerai atsispyręs padarau šuolį į saugesnę vietą. Vėl žvalgau poziciją. Nieko. Jokio ženklo. Tik už upelio, kitoje vietoje, vyksta uraganiška automatų ir kulkosvaidžių ugnis. Mes negalime įsimašyti, nes nežinome savųjų ir priešų išsidėstimo ir padėties.

Atsisuku ir matau, jog lyg paukštis visu smarkumu atplasnėja majoras.

— Minosvaidžius! — rėkia jis iš tolo.

— Nežinau padėties, kur savi ir kur priešas, — skubu aiškinti.

-- Tiesiai į kalno viršūnę. Jie suprato spąstus ir nori prasiveržti atgal! - - -

Puolu prie sunkiųjų kulkosvaidžių, nurodau taikinį ir tą patį padaro minosvaidžiai. Kalno viršūnę apipilame ugnimi. Pasirodo žalsvos uniformos ir šoka vandenin, norėdami persikelti per upelį. Prieš juos pakyla vandens siena ir jie

dingsta verpetuose.

Pranas dar perkelia kulkosvaidžių ugnį į pakrantės krūmus, bet iš ten niekas neatsiliepia ir staiga viskas nutyla. Noriu išmėginti, ar jau galima laisvai pajudėti. Pakabinu ant automato savo baretę ir pakeliu aukštyn. «Žiuch!...» rodos kas piautuvu kirto per akmenis. Baretėje vienos skylės. Gerai, kad ne mano galvoje! Vokiečiai yra kietas riešutas ir jų užmaskuotas kulkosvaidininkas visą laiką dar stebi mus.

Pešiniame sparne šaudymas kažkodėl mažėja, ir pagaliau visai nutyla. Kairysis sparnas vis dar šaudo, tačiau neilgai. Ateina škotai. Jie turėjo trauktis, nes vokiečiai pasiuntė už jų užnugario didesnes jėgas. Amerikonai, pasirodo, taip pat nutarė keisti pozicijas ir keliasi per upelį už 5 km. į dešinę. Barba Negra nusileido į žemumas ir daro lanką apeidamas kalnus iš kitos pusės. Jis atžygiuos tik sekantį rytą. Mūsų jėgos, parirodė per silpnas išlaikyti vokiečius suplanuotame katile. Bet vokiečiai taip pat suprato padėties pavojingumą, ir nebesiveržia pirmyn, o laukia jėgų papildymo. Mes taip pat traukiame mūsų kalnų patrankas ir ruošiamės gintis iš paskutiniųjų.

Tuo metu aš ir prancūzas Pierro, einame atgabenti Hrycio lavoną. Atsargiai pasiekiamo vietą, kur jis guli, aš paimu už pažastų, o Pierro už kojų ir leidžiamės žemyn.

«Vam», «vam», vienas paskui kitą pradėjo šalia mūsų sproginėti sviediniai. Pierro paleidžia Hrycio kojas ir užpakaliu, lyg rogemis, čiuožia pakalnėn žemyn. Aš netenku pasiausvyros, krentu aukštelininkas ir susikabinęs su Hryciumi nusirituliuoju paskui Pierro. Hryciui dabar

jau viskas vistiek, bet man menkas malonumas toks sportas. Anapus kalno keteros minos sprogs ta kaip pašėlusios, bet man čia nepavojinga.

Netoli stovi namelis už jo šiaudų kūgis. Pakeliu Hrycio lavoną ir einu pažiūrėti. Radau gerą išeitį. Paimu prie kūgio stovėjusį karutį vieneratį, pridedu į jį šiaudų ir su juo sugrižtu. Pasodinu Hrycių ir važiuoju. Hrycio sėdi sau ant tų šiaudų ištiesęs kojas ir išskėtęs rankas, lyg ponas, ir nieko nesijaudina. O aš stumiu jį, net gerklėje kartu pasidarė. Pasižiūrėjau, nusišluosčiau prakaitą ir sakau jam:

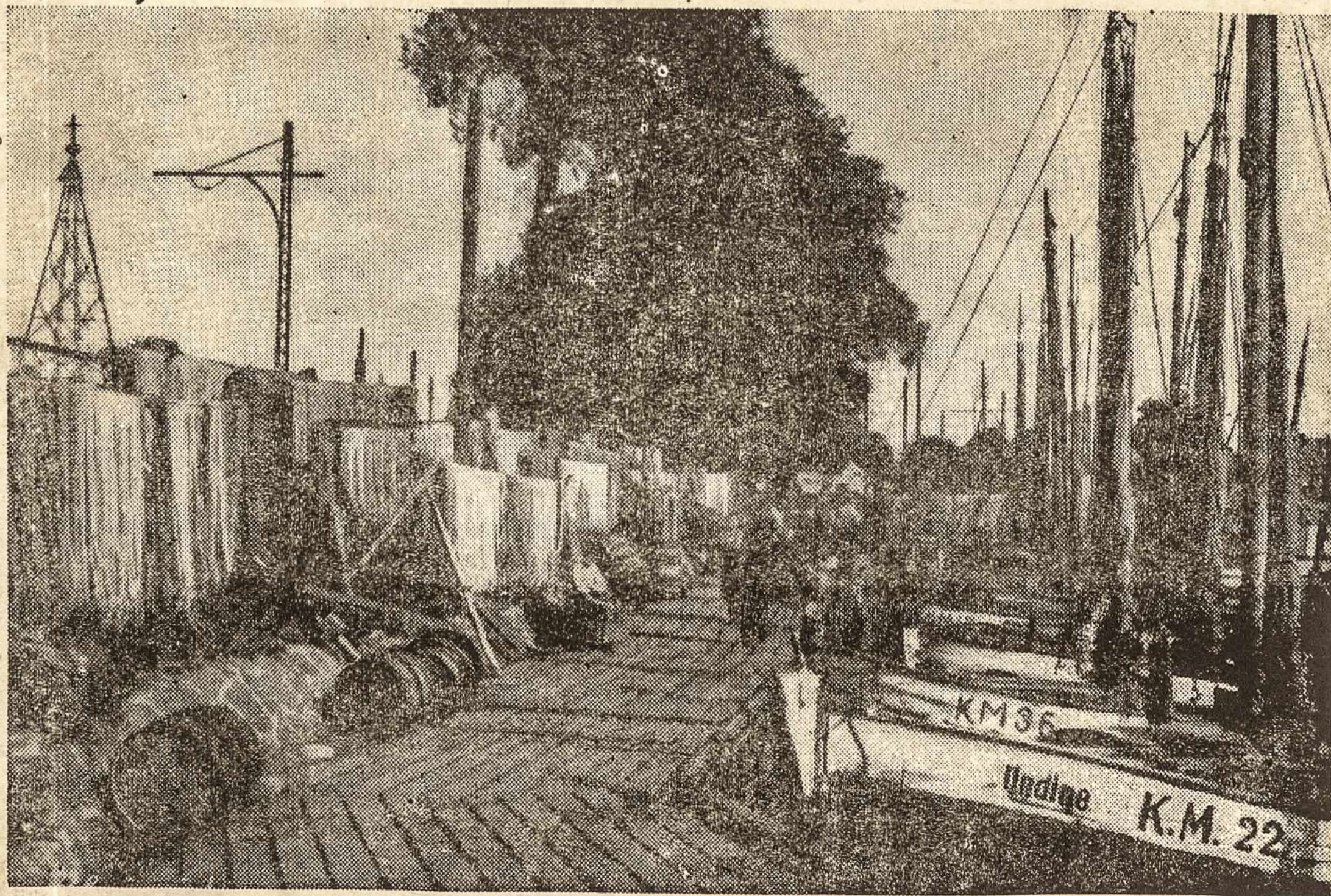
— Hryciau, nors tu jau nebegyvas, bet ir aš ne tavo vergas ir ne kinų rikša. Negali eiti pats, tai pasėdek ir palauk, o aš nueisiu ir kitiems pasakysiu, tegu tave tarabanija. — Hrycio tyli ir matyt nemėgsta tuščių plepalų. Tik pavakare nugabenome Hrycio į seselių vienolyną. Vienuolės sutvarstė ir apvyniojo jo sušaudytą galvą, paguldė vienuolyno koridoriuje, ir plaudamos baltinius meldėsi už jo vėlę.

Nakties metu vokiečiai pasitraukė ir daugiau jau nebemėgino mūsų pulti. Jų dienos jau buvo suskaičiuotos.

Rytojaus dieną po pietų palaidojome Hrycių ir dar du žuvusiu - vieną škotą ir vieną ukrainietį.

Visi laukia ofenzyvos ir karo pabaigos. Žmonės daugiausia kalba apie karo pabaigą ir būsimąjį gyvenimą. Karas visiems jau labai įgrišo. Nuotaika niūri. Visų prislėgtas ūpas ir gailėstis. Tų kurie veltui žuvo, gali sakyti, paskutinėmis dienomis.

(Bus daugiau)

Klaipėdos žvėjų uostas

Šienpiovių Daina

A. Vaičiulaitis

Gausk, skambėk, mūsų sesių liūdnoji daina,
Ten, kur pieva žalia, tarp tirštų pradalgių,
Kur vingiuoja lėtai į marias mėlyna
Šeimena tarp sodybų, žiedų ir rugių.

Uzdaiuuokit skardžiai pabary šienpioviai,
Kai rasa sužerės ant žalių dobilų!
Tu į aušrą brolau su dalgiu išėjai
Pasitikti dienos tarp tų girių aukštų.

Liepos grėbliu ašai kvapnų sieną daužiau
Ir šaukiau trilenau su pilkais vieversiais.
Aš už gegę miške kukavau daug gražiau -
Tik išgirsks ir tikėk dainos žodžiais garsiais.

Mano žemė graudi, kelki aušrai vartus:
Šienpioviai tau budės su daina ir dalgiu
Sužvilgėk, pažvangėk aušroje tu aštrus
Pleno dalgi! Jau saulę ten tekant regiu.

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Pasveikink Tėvyne

Tau, miela Tėvyne,
Tau tiktai kuriu
Dainą vakarinę,
Viską tau skiriu.

O, dangaus mėlyne,
Širdis dar jauna,
Aistra begaline
Skrieja pas tave.

Tu nuneši dainą,
Sveikinsi laukus,
Palydėsi aidą
Į žalius miškus.

Parneši nameliams
Jog ilgiuosi jų,
O linksmiems upeliams
Siunčiu daug šypsnių.

Pasveikink Tėvyne
Su mano daina,
Erdve begalyne,
Maldauju tave.

Vyt. V.

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

DAINUOSIME DAINA

Aukštaitis

Dainuosime dainą,
Gražios Lietuvos.
Ir kiekvieną kaimą
Apdainuosim jos.

Skamba dainelė,
Iš mūsų širdžių
Toli ta šalelė,
Nuo mūsų akių.

Daugiau nematysim,
Žaliosios lankos,
Daugiau negirdėsime
Ten lakštingalos.

Dainuosime dainą
Gimtosios šalies,
Sėsime kaip java,
Vis dėl ateities.

Skamba mūsų daina
Toli nuo tėvynės,
Krinta ašara
Netekus gimtinės.

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Ryto Malda

K. Bradūnas

Puola šerkšna nuo plonų šakelių
Į šviesos atplaukiančias bangas,
Aš laikysiu tavo ištiestas rankas,
Kaip du baltu balandžiu virš aukuro,
Viršum aukuro žėruojančios aušros..

Puola rasos nuo plonų šakelių
Į šviesos užtvinusias bangas,
Ir pro tavo ištiestas rankas
Kyla deganti, didžiulė saulė,
Kaip dangaus širdis, didžiulė saulė.

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Mažiems

ŽIRNIUKAS

Pasaka

Buvo maža mergytė, vardu Jonytė: josios raudona suknytė, balta prikyštėlė. Prikyštėlėje kišeniukas kišeniukyje - žirniukas. Prakiuro kišeniukas, ir iškrito žirniukas.

Cipi, cipi, cipi - atbėgo peliukė: kapt, pagriebė žirniuką ir prarijo.

Lap, lap, lap - paskui peliukę atbėgo kačiukė, griebė ji peliukę ir prarijo.

Tap, tap, tap - paskui kačiukę atbėgo šuniukas, kapt, griebė kačiukę ir prarijo.

Šlep, šlep, šlep - paskui šuniuką atšlepsėjo lapė, griebė šuniuką ir prarijo.

Lupu cupu, lupu cupu - paskui laputę vilkas, griebė vilkas laputę, perkando pusiau ir prarijo.

Šleivi kyvi, šleivi kyvi - paskui vilką meška, griebė meška vilką, perdando ir prarijo.

Pastrakt pagakt paskui mešką ožys. Kad duos ožys meškai ragais į užpakalį, meška viau, ir iššoko vilkas, vilkas auūū sustaugė ir iššoko laputė, kiu viau kiau sukiauksėjo laputė ir iššoko šuniukas, au au au sulojo šuniukas ir iššoko kačiukė, miau miau sukniaukė kačiukė ir iššoko peliukė, cy cy cy ir iššoko žirniukas. Žirniukas rékti nemokėjo, tai pasirito po Jonytės kojelėmis ir pradėjo augti. Augo augo, priaugo iki kišeniuko, išlindo pro jo plyšiuką ir kelia prikyštėlę. Jonytė atsisegė prikyštėlę ir bėga pas mamutę. Kolei su mamute sugrižo, žirniukas užaugo, pražydėjo, nunoko ir Jonytės kišeniukas pribyrėjo pilnas naujų žirniukų.

P. Barkauskas

Mūsų Piemenėlis

Mūsų piemenėlis,
Mūsų Benediktas -
Vyras kaip pipiras,
Bet gana jau diktas.

Turi jis švilpynę,
Turi gražią dūdą,
Kai tik užtiriliuoja,
Žalei ausys juda.

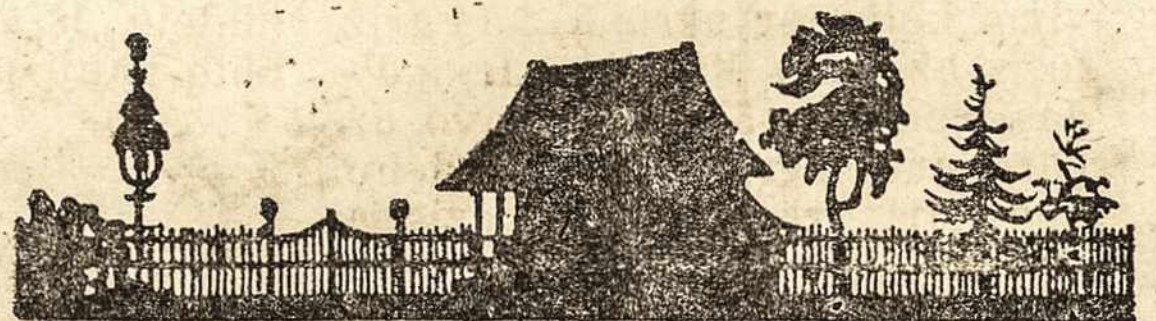
Net ir juodmargytė
Rimti nebegali:
Kai išgirsta dūdą,
Soka per griovelį.

Ei, ralio karvytės!
Ačiū jums už pieną
Jūsų piemenėlis
Čia triliuos per dieną.

Nueisiu tuo keliu,
kur mokytis galiu -
Gegutė iš miškų
mus sveikina - kukū.

Taip linksma, ištiesų,
kad mokinsys esu.
Kasdieną iš namų,
išmokt gyvent, einu.

VISAS PASAULYJE

Rinkimų Komedija

Rusijoje

Praėjusį sekmadienį, kovo 15 d. dar vieną kartą buvo suvaidinta rinkimų komedija Rusijoje. Visiems iš anksto buvo žinoma, kas rinkimus laimės ir kas bus išrinktas, nes buvo, kaip ir visuomet, tik vienas komunistų partijos kandidatų sąrašas. O balsuoti visiems piliečiams yra privaloma, jei nenori patekti į koncentracijos stovyklas ir būti sulikviduotu. Krašte, kuriame nėra nei sąžinės, nei politinės, nei kultūrinės, nei kitų demokratiškiems kraštams žinomų laisvių, kur valdoma durtuvu, norima pridengti demokratijos skraiste, vykdomas teroras ir tyranija prieš pasaulio akis. Rusijos rinkimai yra tik tautos valios suklastojimas.

Argentinoje, Buenos Aires ir ir Tucuman provincijose šiomis dienomis įvyko miestų bei provincijų gubernatorių ir savivaldybių rinkimai. Argentina yra nuėjusi gerą kelio galą diktatūros link. Užtenka paminėti tik vyriausybei nepalankios spaudos sulikvidavimą. Todėl vyriausybės partija šiuose rinkimuose buvo privergiuotoje padėtyje. Ji turėjo visas propagandos priemones kaip radio, spaudą. Daugiausia pasipriešinimo valdančiam peronistų partijai rodo radikali partija, kuri šiuose rinkimuose daugiau balsų gavo negu praėjusiuose. Stebėtojai sako, kad tai yra nepasitenkinimo ženklas esama padėtimi. Nuo balsavimo susilaikė 30%.

Belgijoje kovo mėn. 12 d. įvyko tautos atsiklausimas, balsavimo keliu, ar norima, kad grįžtų iš užsienio karalius Leopoldas trečiasis. 57,5% balsavo už karaliaus sugrįžimą. Vis dėlto opozicija yra didelė. Opozicija grąšina karaliui grįžus kelti krašte neramumus. Negrįžus jo sostą užimtų jo sūnus.

Kovo mėn. 12 d. Anglijoje, grįždamas ir Irlandijos lėktuvas su 78 keleiviais, nukrito netoli Cardif miesto. Gyvi išliko tik 3 keleiviai. Iš jų vienas sunkiai sužeistas. Dauguma keleivių buvo sportininkai. Tai didžiausia lėktuvo nelaimė aviacijos istorijoje po antrojo pasaulinio karo.

Kovo mėn. 13 d. į Rio de Janeiro atvyko Amerikos aviacijos viršininkas generolas Vandenberg.

Brazilijos vyriausybė praeitais metais prašė Amerikos Importo ir Eksporto Banko 27 milijonų dolerių paskolos, kuri būtų sunaudota geležies fabriko «Volta Redonda» reikalams. Bankas pasiuntė Brazilijon «Arthur McKee», kompanijos inžinierius susipažinti su fabriku vietoje. Ta pati amerikonių firma padarė planus ir prižiūrėjo statybos darbus. Inžinieriai grįžę Amerikon patikino banką, kad «Volta Redonda» duoda didelį pelną, iš kurio galima apmokėti paskolą ir nušimčius. Prašyta paskola bus gauta.

Brazilijos politinėje padangėje nieko naujo. Taip ir nesurandavimoms partijoms priimtino vieno kandidato į prezidentus. Laikraščiai rašo, kad dalis parlamento atstovų siūlo pratęsti dabartinio prezidento valdžią dar vieneriems metams.

Sąryšyje su įvykusio Belgijoje plebiscito daviniais karaliaus klausimu, vyriausybėje, kuri yra koalicinė, galimas krizis. Vienintelė iš galimo krizio išeitis būtų nauji parlamento rinkimai.

Danijoje įvyko rinkimai į savivaldybes. Danijoje, kaip ir bendrai Vakarų Europoje, socia-

listinis frontas rinkimus pralaimėjo. Laimėjo centro ir dešinės partijos, kurios į rinkimus išėjo su šūkiu sumažinti mokesčius ir apriboti valstybės galią, paliekant daugiau laisvės privačiam iniciatyvai. Žmonėms jau nusibodė socialistų skelbiama «klasių kova». Skandinavija jau nuo senai yra socializmo tvirtovė, smarkiai susvyravo.

Praėjusį rudenį Jungtinių Tautų Organizacijoje, Čekoslovakijos užsienių reikalų ministerio Vladimir Clementis pareiškimai įnešė disonanso į Maskvos politikos vedamą liniją. Kai kas jau spėjo, kad po tokio «išsiškimo» Clementis nagrįšias savo tėvynėn. Vis dėl to grįžo ir lig šiol tebesilaikė ministerio kėdėje. Bet Maskva už padarytą išsiškimą nedovanojo. Ji bijo su silaukti kito Tito. Ir šios savaitės radio ir spauda praneša, kad Clementis atleistas iš užsienio reikalų ministerio pareigų, o jo vieton paskirtas aklas Maskvos vergas komunistas Siroki.

Rusija siūlo pasaulį padalyti į Rusijos ir Amerikos zonas. Tos dvi zonos tarp savęs būtų visiškai izoliuotos. Rusija dar stipresne geležine uždanga atsiskirtų nuo laisvojo pasaulio.

Amerika tokiai politikai nepritaria siūlo visus tarptautinės politikos klausimus spręsti Jungtinių Tautų Organizacijos nuostatų ribose.

Vatikano pranešimu, Vengrijos kardinolas, kuris dabar yra kalinamas Rusijoje, sunkiai ir pavojingai serga. Vengrijos vyskupai prašė vyriausybės žinių apie kardinolo sveikatos stovį. Lyg šiol dar negauta atsakymo.

Olandijos diplomatai apleidžia Čekoslovakiją, Čekoslovakijos vyriausybei juos laikant nepageidaujamais asmenimis. Po to viso bus diplomatinių santykių nutraukimas, prie ko ir sąmoningai einama.

★ ★
★

Dinamitas Centraliniame Pašte Ir PSP Bûstinėje

Kovo mėn. 14 d. pavakare São Paulo miesto centro gyven tojų dėmesį atkreipė du dideli sprogimai. Apie 4 val. Praça da Sé 23 nr., kur yra miesto apygardos social progresistų partijos būstinė, ir apie 6 val. centraliniame pašte. Vienoj ir kitoj vietoj sprogo piktos va lios žmonių padėtas dinamitas. Žmonių aukų nebuvo. Materiali niai nuostoliai taip pat nedideli. Pašte apdegė kaikurie apdraus ti laiškai ir siuntiniai. Įvykus sprogimams tuoj atvyko saugu mo organai, gaisrininkai ir ka riuomenė. Piktadariai sekami.

KENO DARBAS?

Valstybės saugumas jokio pra nešimo dar nedavė. Tačiau vie šoji nuomonė atentatų autorius spėja esant komunistus.

Ir kai praėitą savaitę Rio de Janeire prasidėjo Amerikos am basadorių konferencija, Brazili jos komunistai gavo iš Maskvos įsakymą Rio de Janeire ir São Pauly ruošti mitingus, demons tracijas nukreiptas prieš Ame riką. O tokie mėginimai buvo kasdien, kaip praneša saugumo oficialūs komunikatai. Tačiau saugumas budėdamas tvarkos sargyboje, užgniauzė visus ko munistų bandymus drumsti vie šąją ramybę. To pasekoje ke letą komunistų vadų areštuoti.

Nėra abejonės, kad įvykę sprogimai yra komunistų ran kos atlikti, kad bent tuo drums ti gyventojų ramybę.

Reikia tikėtis, kad gerai or ganizuotas saugumas suseks kal tininkus ir iš to padarys prak tiškas išvadas.

Kovo mėn. 20 d. Amerikos valstybės departamento (minis terijos) sekretorius Dean Ache son Kalifornijoje pradės visą ei lę prakalbu, kurių laukiama su dideliu susidomėjimu.

Spėjama, kad valstybės sekre torius aiškins tarptautinę padė tį pakartodamas aiškiai ir smulk meniškai, ką kitomis progomis yra pripuolamai pasakęs. Kal bės apie galimumą taikos tarp Rusijos ir Amerikos. Visos kal bos bus bendu se Amerikos po

litikos rėmuose Trumano nu brėžtuose. Amerika atsisakys dabar tiesioginiai derėtis su Ru sija kol pastaroji neparodys konkrečiais faktais, kad ji tikrai taikos nori. To Rusijai ne padarius bus stengiamasi eiti prie taikos per ginklą. Rusija paskutiniu metu savo spaudoje vėl pradėjo taikos kompaniją. Ji visuomet taip elgiasi, kad iš lošti laiko ir nukreipti vakarų demokratų dėmesį nuo naujai ruošiamų agresijos žygių. Daug kartų ši politika buvo sekmin ga, bet tik ne dabar, kada, nors ir brangia kaina, ištisų tautų pavergimu, vakarų demokratijų vadai apmokėjo, imperialisti nius Maskvos planus aiškiai per mato.

Kovo mėn. 20 d. Amerika įteiks Anglijai keturias skrajo jančias tvirtoves "B-29".

Hubert Wilkins, Amerikos ka riuomenės patarėjas, paskutiniu metu lankęsis Aliaskoje, pareiš kė, kad geriausia prieš Rusiją vesti karas iš povandeninių lai vų plaukiojančiu šiaurės vande nyse. Iš submarinų būtų leidžia mos bombos radio pagalba nu kreiptos į rusų industriją.

Senatorius Ralf Flanders pra šė vyriausybės, kad sutelktų atomines bombas strateginėse vakarų Europos vietose. Sena torius nuomone, visos Atlanto pakta pasirašiusios valstybės tu ri būt aprūpintos atominėmis bombomis, lėktuvais ir paruoš tais lakūnais.

Prancūzų politikas Paul Rei nau Bostone spaukos atstovams pareiškė, kad Europos vienybė imant į ją ir vakarų Vokietiją, yra nepaprastos reikšmės seno jo kontinento ekonominiam gy venimui.

Romoje kovo mėn. 22/24 die nomis susirinks Amerikos am basadoriai Europoje. Svarstys

Europos ekonominę ir politinę padėtį. Tokia Amerikos amba sadorių konferencija įvyko pra džioje kovo mėn. Rio de Ja neire.

Anglijos darbiečių vyriausybė energingai kovoja su opozicija W. Churchill vadovaujama.

Italijos ministerių kabineto pirmininkas De Gasperi patvir tino, kad greit bus paskelbtas žemės reformos įstatymas.

Reforma bus pradėta pirmiau sia vidurinėje Italijoje, kad pa naikinti bedarbę ir nuolatinius konfliktus, kas nuolat atsitinka pietinėje Italijoje. Yra organi zuojamos lėšos, vieno trilijono lyrų pietų Italijai. Taip pat bus patiektas parlamentui įstatymo projektas duodas teises vyriaus ybei panaudoti 200 bilijonų ly ū viešiesiems darbams vykdyti centralinėje ir šiaurinėje Itali joje. Taip pat vyriausybė veda derybas su Amerika gauti pas kolos reikalingos žemės refor mos pravedimui. Pirmoje eilėje žemės reforma palies didžiasias nuosavybes, kurios nėra išnau dojamos. Žemės reforma žymiai pakirs komunistų įtaką. Bet tik stambiųjų ūkių neužteks skurdai ir bedarbei nugalėti. Reforma, jei norima išgelbėti kraštas, tu rės paliesti klestinčius stambius ūkius ir bažnytines nuosavybes.

Dean Acheson savo kalbų cik lą jau pradėjo auksčiau, nei nu matyta. Pirmąją kalbą pasakė kovo 15 d. São Franciško.

Toje kalboje išdėstė Ameri kos politiką tolimuose rytuose. Pasaulis yra prieš komunizmo pavojų, kuris pasinaudodamas užkariauta Kinija gali pulti kai myninius kraštus. Bet kiekviena nauja agresija būtų lygu karo paskelbimu. Amerika į tai atsa kytų ginklu. Amerika sutiktų už megsti prekybos ryšius su Ki nija šiomis sąlygomis:

1. Jei Amerikos prekybiniam laivynui bus parantuotas saugu mas.

2. Jei būtų laikomasi pirmiau pasirašytų Amerikos-Kinijos su tarčių.

Nauja autostrada São Paulo-Rio de Janeiro jau baigiama.

Lietuviai BRAZILIJOJE

— São Pauly, neužiigo išeis dar vienas lietuviškas laikraštis, savaitraštis. Teisingiau - bus atgaivintas vienas prieš karą ėjusių.

— «Mūsų Lietuvos» informacinis skyrius vis tobulėja. «M.L.» turi savo korespondentus Europoj, Kanadoj, Australijoj. Apie Amerikos lietuvių gyvenimą, kas savaitė oro paštu gaunamos žinios iš «Draugo» Redakcijos.

Iš Europos mus informuoja taip pat oro paštu Elta ir Eli. «Mūsų Lietuvoj» skaitytojai randa visą, ką veikia plataus pasaulio lietuviai.

VYRŲ SEKMADIENIS

Sekmadienį, kovo mėn. 19 d. Šv. Juozapo šventė. 7 val. ryto bus šv. mišios vyrų intencija. Kviečiami dalyvauti pamaldose lietuviai vyrai, panaudojant tą progą velykinei išpažinčiai atlikti. Išpažinties bus klausoma ir šeštadienį, nuo 7 iki 9 val. vakaro. O kad nereiktų ilgai laukti yra pakviesta daugiau kunigų.

Po pamaldų, sekmadienį, mokyklos patalpose bus vyrams bendras užkandis, kurį ruošia Šv. Juozapo Vyrų Brolija.

Ir šia progą bus galima įstoti nariais į Lit. šv. Juozapo Broliją. Vyrai, šeimos galvos, privalo būti gerai organizuoti, norint išlaikyti katalikišką ir lietuvišką dvasią gyvą išėivijoje. Yra visa eilė svarbių reikalų, kurie tegali būt išsprendžiami tik bendromis jėgomis. Gana svyravimų ir atidėliojimo, daugiau ryžtingumo dvasios.

— Parque das Nações ir apylinkės lietuviams pranešama, kad šv. mišios šios apylinkės lietuviams bus atlaikytos 26 d kovo mėn. 9 val. šv. Antano koplyčioje. (Ten. kur buvo mišijų užbaigimas). Gi kovo mėn. 24/25 d. 8 val. vakaro bus eina mos stacijos, pamokslas ir klausoma išpažinčių. Lietuviai katalikai pasinaudokite šiomis dienomis velykinei išpažinčiai atlikti.

— Casa Verde lietuviams pamaldos bus kiekvieno mėnesio ketvirtą sekmadienį 9 val. Sopulingosios (N. S. das Dores) parapijos bažnyčioje.

KUR DINGO BALTIJOS DRAUGAI?

Prieš keliolika metų São Pauly buvo suorganizuota Baltijos Draugų Sąjunga, kurios nariais yra pabaltiečių ir žymių Brazilijos piliečių.

Prieškariniais metais ši sąjunga daugiau veiklumo parodė. Dabar nieko negirdėti. Jei buvo ieškoma draugų anais normaliais metais, tuo labiau jie yra reikalingesni Lietuvai ir visam Pabaltijui nelaimių, žiaurios okupacijos metu. Baltijos Draugų Sąjunga nariams nesunku yra prieiti prie radio vadovybių, spaudos ir per ten garsinti ir ginti Lietuvos reikalai. Jų tarpe yra asmenų Lietuvos vyriausybės apdovanotų ordenais. Garbę priėmė, bet veikimo nematyti. Lietuviai, kurie yra šios sąjungos nariais, privalėtų pabudinti Baltijos draugus ir priminti tai, kad dabar esame reikalingesni veikimo, negu bet kuriuo kitu metu.

— Viršelyje, Ypirangos, São Paulo muziejaus ir sodo vaizdas, dail. Stančikaitės išpauštas linoleume.

— Balandžio mėn. 13 d. bus metai laiko kai staiga mirė A.A. S e r a f i n a s MATELIONIS.

Tą dieną už velionį bus atlaikytos mišios Vila Zelinos lietuvių bažnyčioje 8 val. į kurias kviečiame gimines ir pažįstamus.

Matelionių šeima

— Kovo mėn. 23 d. bus egzekvijos Vila Zelinos bažnyčioje, 6.30, už A.A. Ievos Magilienės vėlę.

— Kovo mėn. 28 bus metinės egzekvijos už A.A. 8 val. Petro nelės Lukoševičienės vėlę. Lukoševičių šeima kviečia atsilankyti į šv. mišias gimines ir pažįstamus.

— Kovo mėn. 30 d. 7.30 egzekvijos už A.A. Kazimiero Savjičiaus vėlę.

MŪSŲ MİRUSIEJI

Kovo 1 d. Vila Beloje mirė Stasė Strazdienė. Sirgo vėžio liga. Velionės vyras prieš metus nuskendo Santo Amaro ežere.

Kovo 2 d. Parque Sevilha mirė Stasys Standevičius, kilęs iš Šiaulių, 63 m. amžiaus

— Ieškau Antano Rudžio, sūnaus Nikodemo, 1930 metais išvykusio Argentinon. Paskutinė gyvenamoji vieta buvo: Panevėžio apskr., Krekenavos valsč., Múciunų km.

Paieško Antanas Rudys, sūnus Juozo. Paskutinė gyvenamoji vieta buvo ten pat. Taip pat paieško ir kitų giminių bei pažįstamų. Rašyti «Mūsų Lietuvos» adresu.

V I S I

Į LIETUVIŲ SĄJUNGOS BRAZILIJOS

PIKNIKA - Ekskursija,

ruošiamą kovo mėn. 26 į **SANTOS, Pajúrin**

Vaikai iki 6 metų vežami veltui. Kelionė vienam asmeniui į ten ir atgal **Cr.\$ 50,00**
Vykstantiems savomis priemonėmis ir norintiems dalyvauti kartu su ekskursija reikės
įmokėti Cr. 10,00

Pakvietimus galima įsigyti «Mūsų Lietuvos» Redakcijoje, Mokoj, rua Lituania 67 pas Bronių Stankevičių ir pas Lietuvių S-gos valdybos narius.

AUTOBUSAI

iš Vila Zelinos, Bom Retiro
ir Vila Anastazijos išvyksta 6 val. Mokon, iš kur
visi kartu vyks į SANTOS.

Mielą tautietį, pramonininką ir spaustuvės «LITUANIA» dalininką

JUOZA MATELIONI

vardinių proga, sveikina linkėdami sveikatos ir nuolatinių sėkmės.

«Mūsų Lietuvos» Redakcinė Kolegija,
Spaustuvės «Lituania» bendrovė
ir
personalas.

(1950 m.)

VISUS JUOZUS

vardinių proga (1950) nuoširdžiai sveikina

«MŪSŲ LIETUVA».

ĮSIGYKITE

A. Vilainio leidžiamą knygą
Sąsiuviniais:

Žmogus, kuris amžinai keliavo.

Joje telpa apie 150 nuotraukų ir iliustracijų iš Lietuvos. Knyga turės virš 300 pusl. Čia reportažų forma aprašoma senieji piliakalniai, pilys, žymiųjų vyrų tėviškės, didieji kultūros paminklai, religinės, tautinės šventovės ir visa kita kas brangu ir miela lietuviui sielai. Knygą iliustravo dailininkas J. Pauštenius.

Pirmas sąsiuvinys jau išėjo iš spaudos. Kiti pasirodys kas 1-2 savaites. Sąsiuvinio kaina 0,50 dol. Visų 7 sąsiuvinų kaina 3,50 dol.

«Mūsų Lietuva» norintiems įsigyti minėtą knygą mielai patarpininkaus. Arba rašykite pačiam autoriui: A. Vilainis - Šidlauskas 5300. W 23th Place Cicero 50 Ill. U.S.A.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Aukų lapas Nr. 1.

Venancijus Ališas	1000 Cr.
Inž. P. Slėnis	1000 „
Viktoras Petravičius	500 „
Kun. P. Ragažinskas	500 „
Kun. Kazimieras Miliauskas	200 „
A. Navickas	100 „
Juozas Lukasevičius	100 „
Juozas Čiuvinas	100 „
Katarina Grabauskienė	50 „
Vytautas Vosylius	40 „
O. Žibienė	25 „

Aukų lapas Nr. 4.

Kun. V. Valevičius	25 Cr.
Rapolas Samuolis	20 „
Červinskienė, Borisevičius po	10 „
Ona Sukaitienė	5 „

Aukų lapas Nr. 7. - Aukas rinko Švėgda.

Kazys Ausenka, Aleksas Vinkšnaitis, Leonardas Baltrukonis po	100 Cr.
Algirdas Saldys, Algirdas Šukys, Edmundas Bortkevičius, Evaldas Petraitis, Matas Samšonas, Kazimieras Matuzonis, Antanas Stonis, Stasys Butrimas, Antanas Strelčiūnas ir Kl. Žukauskas po	50 Cr.
Stasys Linkevičius, Bronius Martinaitis po	30 Cr.
Julius Ksanavičius, Kazimieras Martinaitis, Nikodemas Kirmelavičius po	20 Cr.
Juozas Juodgudis	10 Cr.
Ona Saldūnienė vieną amerikonišką dolerį.	
J. Švėgda	70 Cr.

Aukų lapas Nr. 9. - Aukas rinko Petras Žarkauskas

Petras Žarkauskas	200 Cr.
Karlos Stokas	150 Cr.
Pranas Adomaitis	100 Cr.
Antanas Šiaučiulis, Juozas Valutis, Antanas Raslanas, Antanas Tamašauskas po	50 Cr.
Kazys Kareckas	40 Cr.

Aukų lapas Nr. 10. - Rinko Kazys Skorupskis

Jonas Buragas, Kazys Skorupskis po	50 Cr.
Stasys Jurevičius, Vladas Verbickas	po 20 Cr.
Justas Rickevičius	5 Cr.

Aukų lapas Nr. 11 - Aukas rinko J. Švėgždas

Seliokai	100 Cr.
Ona Zakarevičiūtė, Petras Brazas, Juozas Matelionis, Juozas Baužys, Petras Šimonis	po 50 Cr.
Juozas Šimbelis	40 Cr.
Uršulė Augulevičienė, Juozas Masiulis,	po 30 Cr.
Jonas Magila	25 Cr.
Jurgis Masys, Jonas Saldūnas, Antanas Masiulis, Vytautas Butkevičius, Marijonas Va-	

leika, Aleksandras Petkevičius, Augustinas Žemaitaitis, Antauas Kreivys, Jurgis Malinauskas, Pranas Mackunes	po 20 Cr.
Marijona Slauta, Albinas Markevičius, Adolfas Serėnas, Povilas Vonžodas Magdalena Sajonienė, Vincas Abraitis po	10 Cr.
Antanas Vosylius	4,50 Cr.
Vladas Pocius	1 Cr.

Aukų lapas Nr. 12. - Aukas rinko J. Švėgžda

Antanas Stankevičius, Jonas Vorošilov po	50 Cr.
Julius Staudė	40 Cr.
Pranė Zagorskienė, Magdalena Karaškienė, po	20 Cr.
Kazys Skruzdeliauskas, Jarmalavičienė, Antonė Radzevičienė po	10 Cr.
Marija Radzevičienė	5 Cr.

(Bus daugiau)

DÉMESIO!

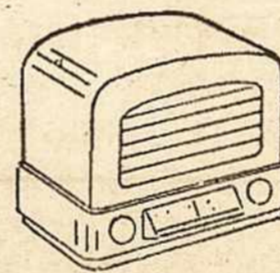
INŽINIERIUS - RADIO TECHNIKAS

A. IDIKA

Radio Laboratoria ir dirbtuvė

Rua Baraldi, 678

São Caetano

Pataisomi radio aparatai bet kurios markės.

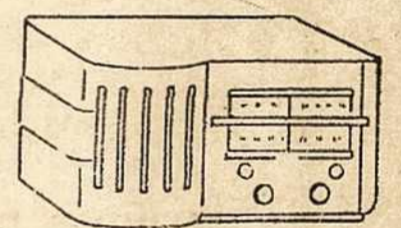
Reforma ir pertvarkymas

Taisomi ir reguliuojami radio aparatai automobiliams. Montuojami sulig užsakymu geriausios rūšies aparatai.

Taisomi komplikuočiausi radio aparatai: *Telefunken, Mende, Philips ir kt.*

Visi radio techniškai darbai!

Laboratorija turi pačius moderniškiausius įrengimus ir aparatus. Patarnavimas greitas, tikslus ir mandagus.

Jei reikia tavo **AUTOMOBILIUI**

vidus iškloti medžiaga ar oda, arba nori bendrą reformą padaryti savo

M A Š I N O S,

visuomet kreipkis į

ALEKSÉJAUS ir OTAVIO

Tapeçaria "ALEX"

Posto de Serviços "Vila Prudente"

RUA IBITIRAMA, 200

V. PRUDENTE

Residencija: AV. ZELINA, 691

Outras ERAS, Outros PROCESSOS!

VÃO LONGE os tempos da China antiga dos mandarins, em que as fortunas acoiravam sempre aos mesmos tesouros, aumentando o poderio dos seus possuidores. O dinheiro corria para os grandes senhores, como os rios correm para o mar: o capital era privilégio de alguns, porque se desconhecia a capitalização. Hoje, qualquer cidadão pode ter garantido o seu futuro e o de sua família, graças aos modernos métodos de capitalização. Um pequeno depósito mensal, por meio de um dos planos da Prudencia Capitalização, assegura finanças tão folgadas quanto se desejem criar. Peça prospectos ou a presença de um agente.

PRUDENCIA CAPITALIZAÇÃO

COMPANHIA GENUINAMENTE NACIONAL PARA FAVORECER A ECONOMIA

PAREMKIME TIK SAVUOSIUS! LIETUVISKA FOTO ATELJE "FOTO PRINCEZA"

Av. Alvaro Ramos, 1160 (Prie pask. sustojimo vietos autobuso 33 Quarta Parada).

Meniškos, gražios foto nuotraukos!

Greitas ir sąžiningas darbas!

Lietuviams pigiausios kainos!

Aplankykite!

Savininkas - Vladas POCIUS

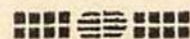
Ivairiausių Medžio Išdirbinių Dirbtuvė

Mykolo Uselio

Santo Amaro

Av. de Pinedo, 931/41 Telefone 139

Priima užsakymus langų, durų, venezianų, atlieka visokius medžio įrengimus raštinėms, bankams, stato laivelius, sudeda parketo grindis, ir atlieka visokius kitus medžio darbus.

Nepasigailėk laiko pasiteirauti!

ČIA DARBAS ATLIEKAMAS PIGIAU KAIP KITUR

UŽSAKYKITE

MŪSŲ

LIETUVŲ

SAVO PRIETELIAMS

CASAS
SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526—510
Rua 12 de Outubro, 237

☆

FABRIKAS IR RASTINĖ:

Rua Javaés 719
São PauloAr jau žinai,
kad

"Casa Caçula"

Juozas Stokna &
Irmãos

AV. ZELINA, 646

parduoda pigiau
kaip kituraluminis, porcele-
linis indus, saukš-
tus, šakutes lėkštes,
kristalinius stiklus,
įvairių rūšių žais-
lus, lėles, pilnus rin-
kinis indų pietums,
kavai.Papuošalus Kalėdų eglutėms
ir įvairius žaislus. Atlieka elek-
tros įrengimo darbus ir t.t.

Viskas pigiausiomis kainomis!

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

AVENIDA ZELINA, 706

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

AVENIDA ZELINA, 706 - SÃO PAULO - VILA ZELINA